

de Teodor Burnar

Farul meu

Ii datorez mamei mele tot norocul meu și tot binele pe care l-am făcut în viață”. Această afirmație a lui Napoleon, emisă pe când fostul împărat al Franței era exilat pe insula „Sfânta Elena”, poartă chiar mai mult pecetea sincerității, decât pe cea a pietății filiale. Napoleon își pierduse atunci coroana și nu declama vorbe mari pentru istorie, ci pentru intimii lui din exil. La ora reflecției, murind încet pe o stâncă din Atlantic, cel ce fusese „Micul Caporal” avea răgaz să-și cântărească viața și să separe esențele de efemerida gloriei.

M-a fascinat întotdeauna această confesiune a lui Napoleon, și-am aprobat-o tocmai pentru că, în propria mea viață, ea și-a găsit confirmarea completă. Așa cum Letizia Ramolino fugise de trupele franceze, însărcinată fiind cu micul Napoleon, pe drumuri de munte, tot astfel mama a fugit de ignoranța, colportajul și încremenirea în timp a lumii satului, micului târgușor de provincie, pentru a ne oferi nouă, celor patru copii ai ei, o șansă la mai bine. Acest „mai bine” a fost întotdeauna educația, și nu luminile marelui oraș, altfel spus, luminile liceelor și Universității bucureștene, nu luminile cafenelelor și magazinelor din Capitală.

Această insistență pentru instruirea la cel mai înalt nivel, pentru excelență, mi s-a părut uneori, recunosc, puțin exagerată. Când ești mic, ai prefera să petreci o oră în plus la joacă, alături de camarazii tăi, în loc să repeți verbele limbii franceze. Dar peste ani, când vei participa la conferințe universitare în Elveția și când vei vizita Parisul, vei înțelege rostul obstinației mamei și utilitatea educației. Ea te va diferenția de ceilalți, făcându-te în același timp cetățean al lumii, perfect integrat în societatea multiculturală de secol XXI.

Mama a fost primul și cel mai mare sprijin al meu atunci când, la 19 ani și jumătate, am decis că doresc să urmez o carieră în jurnalism. Contextul personal, social și economic nu era atunci (2006) dintre cele mai fericite: mă tem că o slujbă în domeniul Literelor era, ca întotdeauna în istorie, o cale sigură spre pauperizare și ostracism social. Însă mama a crezut mereu că eram născut pentru lucruri

mai mari decât a lucra în subterana Casei Presei din București, încărcând paleți într-o tipografie obscură. Ea s-a încăpățânat să îmi gireze visele, contra opoziției tuturor contestatarilor, și sper că evoluția mea ulterioară i-a răsplătit credința.

Dacă nu am acceptat niciodată în aproape 14 ani de presă vreun „beneficiu” sau, cum ar spune istoricii, „peșcheș”, acest lucru i se datorează exclusiv mamei mele. Au fost în acest timp suficiente furtuni care m-ar fi putut dezrădăcina moral, însă principiile cu care ea m-a înzestrat au fost atât de puternice, încât niciun compromis și nicio mită nu m-au putut deșteleni. Oricine a avut un minim contact cu domeniul pe care îl evoc înțelege, desigur, presiunile la care este supus un profesionist în tentativa de a rămâne vertical, confruntat cu corupția politică și cu diversele interese ale actorilor privați. Or, a-ți croi un drum fără compromisuri în peisajul media, vreme de aproape un deceniu și jumătate, este o veritabilă minune pentru care le sunt recunoscător lui Dumnezeu și mamei mele.

Dacă azi urmez studii doctorale, dacă n-am abdicat de la corectitudine și dacă am rămas fidel (sentimental, profesional) de-a lungul vremii, aceasta i se datorează, încă o dată, tot mamei. Există în lumea noastră suficiente sirene care, ca în povestea lui Brentano și Heine, te tentează cu cântecele lor, promițându-ți plăceri nebănuite: ascultă-le o secundă și vei sfârși invariabil în stânci. Dar când farul mamei îți luminează viața, oricât de neagră ar fi noaptea, poți fi sigur că vei răzbi la lumină. Conștiința nu este ceva abstract: forma sa corporală sunt mamele noastre.

Mama ar fi împlinit, în septembrie, 67 de ani. Dedic deci, prin generozitatea onoratei redacții și cu voia Domniilor Voastre, aceste rânduri memoriei și nobleței sale sufletești, visurilor și idealurilor sale, pe care azi încerc să le duc mai departe. „Viața – nota Tzvetan Todorov în *Les abus de la mémoire* – a pierdut în fața morții, dar memoria câștigă bătălia ei împotriva neantului”. Căci suntem nemuritori cât timp facem ceva să miște în inimile altora. □